20e jaargang - afl. nr. 1
april 1973

De Gildetrom

Uitgave van de Stichting De Gildetrom als voortzetting van het tijdschrift „De Gildetrom" voorheen uitgegeven door de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot".



Federatie-voorzitter Jhr. Mr. J. J. Smits van Oijen, getooid met het voorzittersschild dat aan de Federatie werd aangeboden door het H. Kruisgilde te Gerwen.

Nieuwe structuur voor „De Gildetrom"

In de algemene vergadering van de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirscot" van 10 februari 1973 te Oirschot gehouden, werd besloten het tijdschrift „De Gildetrom" niet langer te doen verschijnen als een uitgave van „Het Kwartier van Oirschot", doch hiertoe in het leven te roepen een stichting, welke onder de naam „Stichting De Gildetrom" deze taak zal voortzetten.

Overeenkomstig de vastgestelde statuten der stichting werken daarin samen, naast de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, alle momenteel bij die Federatie aangesloten kringen t.w. Het Land van Cuijk, Het Kwartier van Oirschot, Kempenland, Peelland en Maasland, welke alle een vertegenwoordiger hebben in het Stichtingsbestuur Krachtens aanwijziging door het Federatiebestuur en de Kringsbesturen hebben daarin zitting de Heren : Jhr. Mr. J. J. Smits van Oijen te Nuenen (Federatie), C. W. J. Baron de Weichs de Wenne te Geijsteren, (Land van Cuijk); K. J. F. M. Vermeeren te Eindhoven (Kempenland); L. van Hulten te Drunen (Maasland); H. A. J. van Erve te Moergestel (Kwartier van Oirschot); A. Giesbers te Helmond (Peelland).

Als secretaris van het Stichtingsbestuur zal voorlopig optreden de Heer W. C. M. Brands, Burg. van Meursstraat 38 te Tilburg.

Met de medewerking van de Heren, die als Hoofdredacteur en Redacteuren zullen optreden en wier namen hieronder zijn vermeld, zijn wij er van overtuigd, dat de Stichting De Gildetrom in alle opzichten zal kunnen voldoen aan haar doelstelling.

Nu de Gildetrom-nieuwe-stijl, gestart op verzoek van het Kwartier van Oirschot, met medewerking van het Federatiebestuur en de besturen van de andere aangesloten kringen, die elk een lid voor het stichtingsbestuur en de redactieraad konden aanwijzen, hadden we zo graag een artikeltje gewijd aan de initiatiefnemer van het gelijknamige contactblad voor het Kwartier van Oirschot, dat achttien jaar geleden voor het eerst verscheen. Om té persoonlijke redenen stelde de persoon in kwestie hier geheel geen prijs op. We betreuren dit, en daarom moeten we nu volstaan met deze korte zakelijke mededeling. Het had zo mooi anders gekund. „Jammer" !

Tegelijkertijd zal dan mede worden voldaan aan de wens van de algemene vergadering van „Het Kwartier van Oirschot" om door samenbundeling van alle krachten de uitgave van het tijdschrift „De Gildetrom" voort te zetten op een gezonde basis en de uitgave een duurzame toekomst te verzekeren.

Met een woord van dank aan allen, die tot op heden - op welke wijze dan ook - hebben medegewerkt aan de instandhouding van „De Gildetrom" in haar oude structuur, wensen wij de nieuwe „Stichting De Gildetrom" in alle opzichten een voorspoedige toekomst.

Het Bestuur van „Het Kwartier van Oirschot

H. A. J. van Erve, voorzitter

W. C. M. Brands, secretaris

„DE GILDETROM", driemaandelijks tijdschrift, uitgave van de Stichting „De Gildetrom", in welke Stichting samenwerken de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden met haar Kringen: Het Kwartier van Oirschot, Peelland, Kempenland, Maasland en Het Land van Cuijk.

Hoofdredacteur : Drs. W. H. Th. Knippenberg te 's-Bosch.

Redacteuren : voor de Noordbr. Federatie: Math. E. M. v. d. Voort, Valklaan 6, Eindhoven, tel. 040-438521
voor Het Kwartier van Oirschot: J. A. Abrahams, Vrijthof 9, Hilvarenbeek, tel. 04255-1319
voor Peelland: Alph. G. M. Niessen, Veestraat 43, Helmond, tel. 04920-24863
voor Maasland: Jan Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, Loon op Zand, tel. 04166-516
voor Kempenland: Ir. H. H. Voetman, Baljuwstraat 2, Geldrop, tel. 040-863725
voor Het Land van Cuijk: A. H. Konings, Postbus 1, Haps.

Administratie : W. C. M. Brands, Burg. v. Meursstraat 38, Tilburg, tel. 013-671650

Betalingen: Boerenleenbank te Moergestel, rekeningno. 13.45.08.874, t.g.v. Stichting De Gildetrom, (Girorekening van deze bank: 1071810).

Particuliere abonnementen: *f* 5,— per jaar, franco thuis.

Bronvermelding: Artikelen en berichten uit dit tijdschrift mogen worden overgenomen mits „De Gildetrom" wordt vermeld, tenzij bij het artikel of bericht uitdrukkelijk anders is aangegeven.

Bij de voorplaat

Onze gilden voelden het reeds jaren als een gemis, dat de voorzitter van onze Federatie nooit getooid ging met een bij zijn titel en functie passend onderscheidingsteken. Dit gemis - hoe raar het ook moge klinken - werd een doorn in 't oog van de gildebroeders van het H. Kruis-gilde te Gerwen, toen hun burgemeester Jhr. Mr. Jan Smits van Oyen tot deze hoge plaats in de Brabantse federatie werd geroepen. Van het begin af aan leefde in dat gilde de idee, daar nu zelf voor te willen zorgen. Doch dat ging zo maar niet, omdat het federatiebestuur met recht meende daar enige medezeggingschap in te mogen hebben.

Dat ere-teken moest volledig verantwoord zijn. De kosten zouden niet het grootste bezwaar zijn. Enkele ontwerpen passeerden de revue en toen men het eindelijk eens was en begin van dit jaar aan de edelsmid Andriessen uit Helmond de eervolle opdracht door dat gilde was verstrekt, werden tevens de plannen besproken wanneer, waar, op welke wijze en door wie die overdracht zou plaats vinden. Onder leiding van de vice-voorzitter van de federatie werd toen een programma vastgesteld.

Op zaterdag 24 maart j.l. verzamelden zich het gehele federatiebestuur met hun dames te Gerwen. En terwijl de dames door de werkzaamheid van de Heemkundige Kring van Nuenen c.a. werden vergast op het historische en landschappelijke schoon van die uitgebreide gemeente, vergaderden de bestuursleden stevig en pittig in de gildekamer van het H. Kruisgilde. Nog nooit was de opkomst van het bestuur zó voltallig geweest. Was het mede omdat de dames er bij waren uitgenodigd, of omdat er een Brabantse koffietafel aan verbonden was, of was het omdat men op deze wijze de eenheid in de federatie wilde demonstreren bij het gebeuren dat zou plaats vinden rond hun voorzitter ? Mogelijk was het alles tezamen !

Na de bestuursvergadering deed men zich te goed aan een welvoorziene Brabantse koffietafel en toen allen welverzadigd wachtten op de dingen die komen zouden, gingen plotseling de deuren van de gildekamer open en trad het H. Kruisgilde in volle luister de zaal binnen. De voorzitter van de Federatie werd naar voren geroepen en werd in goede volzinnen toegesproken door Martien van den Berk, de kapitein van genoemd gilde.

Hij bood in de juiste bewoordingen het zilveren schild aan het federatiebestuur aan, waarna de voorzitter verzocht het hem te willen omhangen. Het was een stemmig en waardig gebeuren. Natuurlijk volgden hierop de nodige gelukwensen, waarbij ons aller Jan van de Mortel de tolk wilde zijn van alle Brabantse gildebroeders.

Intussen hadden zich de gildebroeders van de vijf gilden uit die gemeente buiten opgesteld. Op een nabij gelegen terrein werden de schijnwerpers ontstoken - want de avond begon intussen te vallen - omdat er gedefileerd zou worden voor de pas gedecoreerde federatievoorzitter, die vol trots omringd door het voltallige bestuur met hun dames het defilé afnam.

Een glanzende vendelgroet besloot dit optreden, waarna alle aanwezigen door het H. Kruisgilde werden uitgenodigd in het gildehuis het glas te komen heffen op het welzijn van het nog steeds levende Brabantse gildewezen. Het werd een gezellige avond, waarbij veel nieuwe contacten werden gelegd en veel gildezaken ongedwongen met elkaar werden besproken. Zo werden er bouwstenen aangedragen voor de toekomst.

Voor dit alles past een oprecht woord van dank aan het adres van het H. Kruisgilde.

„Zo'n jaarlijkse contactdag op hoog niveau zou geen overbodige luxe zijn", was de mening van alle deelnemers. Het zou vast en zeker het gildewezen in Brabanat ten goede komen !

Kranteknipsel

Uit de Meierijsche Courant van 3 september 1862 noteerde ik :

Bezoek Commissaris des Konings aan Hoogeloon

De Harmonie van Hoogeloon, 25 leden tellende, begaf zich met de beide gilden St. Sebastiaan en St. Joris naar de hoeve genaamd „de Hoogpoort", om daar op 25 minuten van het raadhuis Zijne Excellentie op te wachten.

Gildezilver voor Brabant behouden

Onder de vele nummers van een enkele dagen lang durende veiling, die in februari van dit jaar te Amsterdam werd gehouden, bevonden zich twee partijtjes zilveren gildeschilden. Belangstellenden waarschuwden de betreffende gilden en gemeentebesturen en de reactie mag prijzenswaardig genoemd worden. Enkele gildebroeders van het St. Jansgilde uit Leender-Strijp, waaronder burgemeester R. Waelput zorgden er voor, dat vier koningsschilden uit resp. 1708, 1785, 1846 en 1855 weer aan het eigen gilde terugkwamen; het gemeentebestuur van Mill kocht een twintigtal schilden terug van het St. Catharinagilde aldaar en stelden deze zo veilig. Proficiat, want..... weg is weg !!

De filmpjes over Dr. P. C. de Brouwer

Werd in een van de vorige nummers van de Gildetrom opsporing verzocht van de zoekgeraakte filmpjes over de huldiging van Dr. P. C. de Brouwer te Hilvarenbeek, er kan nu gemeld worden, dat door bemiddeling van Alph. Niessen één der filmpjes reeds terug is bij de Stichting Auter en Heerd, Lobeliapad 13 te Eindhoven. Vraag blijft nog: Waar is het andere ?

Op bezoek bij mevrouw F. E. Jolles-Weghuis

Buiten straalde de gouden zon van de názomer. In het woonvertrek van een riante flat dicht bij het Amstelstation te Amsterdam zaten twee afgevaardigden van de studiecommissie van Kring Kempenland tegenover de weduwe van „onze" grote Jolles, de stille, harde werker, die in zijn leven misschien wel ooit gedroomd, maar nooit verwacht zal hebben, dat zijn geesteskinderen voor onze Brabantse schuttersgilden en voor eenieder die daarvan studie zou maken, uitgangspunten zouden zijn en blijven, waarop men enthousiast zou kunnen verder werken.
Men had gevraagd haar te mogen ontmoeten om met haar te spreken over het werk van haar man en de achtergronden en werkwijzen die daarbij een rol hadden gespeeld. Daar hoorde men, dat al dit monnikenwerk, dat door hem was verzet, feitelijk een gevolg was van een merkwaardige samenloop van omstandigheden. Het was een ongedwongen bezoek dat niets had van een formeel interview. Het geheel sloot prachtig aan op de eerste telefonische kennismaking die eindigde met de woorden: „U bent van harte welkom. Ik zal naar u uitzien en zorgen, dat de koffie klaar staat, want daar houden de Brabanders wel van." Op deze vriendelijke uitnodiging waren de „speurders" met „den krommen èrrem" naar Amsterdam getogen en als groet uit het zuiden een met tierlantijnen versierde ovale, Brabantse peperkoek meegebracht. In een medaillon van kandijklontjes stond met sierlijk gespoten suikerletters „Groeten uit Eindhoven", want dat was immers de plaats waar het initiatief voor dit bezoek geboren was. Oorzaak van dit alles was nadere informaties in te winnen en gegevens te verzamelen over de persoon J. A. Jolles, die nog verwerkt moesten worden in een artikel, dat geplaatst zou worden in de derde publicatie van bovengenoemde studiecommissie, als een soort **posthume hulde.**

Mevrouw Jolles vertelde „alles". Ze sprak enthousiast en bleek vervuld te zijn van de gilden. Zij had het ontstaan van de publicaties daarover van zeer nabij meegemaakt en beleefd. Het bleek duidelijk hoe goed het haar deed, dat de publicaties van haar man die in 1946 vrij jong overleed, nog steeds zo gewaardeerd werden. Zij vertelde, wat een werk het vroeger geweest was de vele gegevens van de diverse gilden bij elkaar te krijgen. Het werd een resultaat van volharding en noeste arbeid, het werd de bekroning van een idealistische onderneming, die gepaard ging met het brengen van zeer veel persoonlijke offers. Dit alles bleek voor de schrijver mogelijk, omdat hij zich tot devies had gekozen: „Nul bien, sans peine." Deze spreuk werd ook gebeiteld op de grafsteen boven zijn laatste rustplaats te Dwingeloo in Drente.
Velen onder ons kennen zijn naam, weinigen echter zijn beeltenis. Mede ten behoeve van dit artikel werd een karakteristieke foto van hem in bruikleen afgestaan.
Aan het slot van het interview verklapte mevrouw Jolles nog een interessant geheimpje. Alleen de beide delen over de Brabantse schuttersgilden had de schrijver laten inbinden, en wel in één band. Dat gebonden exemplaar schonk hij aan zijn vrouw en schreef er als opdracht een zelfgemaakt sonnet in, waarin hij in een lyrische ontboezeming en in ware gildesfeer dank bracht aan zijn vrouw voor de steun die hij bij zijn werk van haar had mogen ondervinden. De bezoekers kregen toestemming het sonnet in extenso te publiceren. Dat gedicht eindigt met de woorden: „Vriendschap, die tijd noch afstand kunnen breken."
Toen de bezoekers afscheid namen straalde buiten nog steeds de gouden herfstzon. Zij hadden in alles gemerkt, dat tijd noch afstand" de liefde tussen de weduwe en haar man hadden kunnen breken, want de bezoekers gingen weg met de overtuiging, dat zij niet gesproken hadden met mevrouw Jolles



J. A. Jolles
„Mijn werken zullen mij wel op de plaats brengen waar ik hoor".
Uit een brief St. Hubert 18-5-1934

die eens de vrouw was van de schrijver Jolles, maar zij hadden een onvergetelijk gesprek gevoerd met een weduwe, die nog steeds — na zoveel jaren — vervuld was van een grote liefde voor haar té vroeg ontslapen echtgenoot, voor zijn werk en zijn werkterrein: het gebied der oude schuttersgilden.

Eindhoven, 7 oktober 1972

Karel Vermeeren.

De trommel spreekt, het gildenleger nadert,
Heel Brabant trekt langs Uwe oogen heen;
Daar zijn wat gildebroeders op de been,
In eenen onafzienb'ren stoet vergaderd.

Een kleur'ge band, met zilverdraad
dooraderd,
Zoo is 't, en in de rij ontbreekt er geen;
Al naar Uw hand hun gulden boek
doorbladert,
Treden zij aan het daglicht, een voor een.

O mocht de êelste vaan van 't blad opsteken
En tot U zwaaien eenen schoonen groet
Voor wat, met mij, Gij 't gildewezen doet;

Nu zit ook U de gildevreugd in 't bloed,
Zijt Ge den boog genegen, en voor goed;
Vriendschap, die tijd noch afstand kunnen
breken.

J. A. Jolles.

Over gevlochten, zijden sjerpen

In het tijdschrift „Antiek", oktober 1972 (7e jaarg. nr. 3) staat een artikel van Mej. H. A. Drost over bovenstaand onderwerp. Zulke sjerpen blijken in het noorden van ons land iets uitzonderlijks te zijn; in ieder geval behoren zij daar tot de museumstukken. Bij informatie bleek, dat men er daar niet van op de hoogte was, dat soortgelijke sjerpen nog steeds in gebruik zijn bij diverse Brabantse gilden of daar bewaard worden bij het overige gildebezit. Er blijken er nog al wat te zijn bij onze gilden. De aandachtige beschouwer kan in deze (meestal oranje- of bruinkleurige) gevlochten sjerpen voorstellingen van mensen, dieren, kronen en hemellichamen ontdekken naast jaartallen en teksten.

Vraag is nu: Zouden de gilden, die nog in het bezit zijn van dergelijke sjerpen dit per briefkaart kenbaar willen maken aan het secretariaat van de Studiecommissie Kempenland, Gen. Pattonlaan 88, Eindhoven. Later wordt hierop nog teruggekomen, en de gegevens zullen verwerkt worden in een artikel in De Gildetrom.

Werkcommissies Cult. Raad Noord-Brabant

In alle provinciale dagbladen heeft een advertentie gestaan, waarin belangstellenden werden opgeroepen voor het bijwonen van bijeenkomsten waarin de leden van de diverse werkcommissies van de nieuwe Culturele Raad van Noord-Brabant zouden worden gekozen. Iedereen kon daar komen, iedereen was er welkom. Toen op de vóóravond van de sluitingsdatum bleek, dat er geen enkele kandidaat was gesteld namens de schuttersgilden. Te elfder ure werd de voorzitter van Kempenland bereid gevonden zich kandidaat te laten stellen en naar de betreffende vergadering te gaan welke op 12 oktobed j.l. in het Provinciehuis te 's-Hertogenbosch werd gehouden. Met enkele andere personen is hij op die avond gekozen in de Werkcommissie Cultuurspreiding en creatieve vorming. De benoeming geldt voor een zittingsperiode van twee jaar.
Naar we uit betrouwbare bron vernamen, zijn er momenteel reeds enquête-formulieren verzonden naar die gemeenten, waaruit geen gilden zijn aangesloten bij onze Federatie. Voor de zoveelste keer bleek, dat er nog geen goede bundeling is van gilden in West-Brabant, die feitelijk als groep een duidelijke, eigen plaats diende te hebben in onze Federatie.

Heropleving van de gilden in de provincie Zeeland in zicht?

De heer Egbert Engels, bestuurslid van de Handboogsociëteit „Eendracht" te Vlissingen voelt er veel voor de gilden in zijn provincie te doen herleven. Heel enthousiast is hij reeds begonnen met enquête-formulieren rond te sturen. Hij heeft ook reeds contact met de Studiecommissie van Kring Kempenland. Het ligt in de bedoeling van laatstgenoemde commissie, wanneer er meer concrete gegevens hieromtrent bekend zijn, deze door te spelen naar onze Federatie.

Schilden met valken en valkeniers

In het jaarboek 1971 van het Nederlands Valkeniersverbond, uitgave december 1972 staat een zeer lezenswaardige bijdrage over de geschiedenis van het gildewezen in het algemeen en over het St. Catharinagilde uit Valkenswaard in het bijzonder. Het betreffende artikel is rijk geillustreerd. Als auteurs staan vermeld J. van Gerven en G. A. de Nie. Deze laatste persoon (adres: Pluto 14, Hapert) zou graag een opgave hebben van schilden, die iets te maken hebben met valken en valkeniers. Een briefkaartje aan zijn adres is al voldoende. Aan datzelfde adres kan men ook bovengenoemd jaarboek bestellen. Vijf gulden op postgiro 1023800.

Voor hen die penningen verzamelen

Bij gelegenheid van de opening van de nieuwe Gildekamer van „Aloude Schuttersgilde Den Crans" te Antwerpen, werd een speciale penning geslagen. Numismaten en andere belangstellenden kunnen zo'n penning aanschaffen. Zij werd geslagen in brons, zilver en goud voor de resp. prijs van 150, 750 en 14.000 B.frs. Te bestellen bij voornoemd gilde: Lode Sellaan 17. 2100 Deurne bij Antwerpen.

Brabants Gildezilver XVI

DRS. W. H. TH. KNIPPENBERG

ASTEN, Sint-Catharinagilde

Het zilver van dit gilde werd reeds in de tijd van Jolles (I, 1933, p. 35-36) bewaard in het Gemeentemuseum van Helmond; (wordt bewaard in het Gemeentehuis te Asten) het gilde had in 1913 een poging gedaan tot nieuw leven te komen, maar waarschijnlijk zijn de kort daarop volgende oorlogsjaren de oorzaak geweest, dat deze poging geen blijvend succes heeft gehad. Toch bestond het gilde nog in 1933 en had het nog enige grond.

Het enig bewaarde archiefstuk is een lijst van 30 namen van leden, van wie er reeds tien „overleden" waren; de lijst zal van ca. 1913 dateren, maar van de koningen, genoemd op de koningsschilden van 1840 tot 1899, komt niemand meer op de lijst voor. Jolles noemt 17 koningsschilden, hangend aan een smalle ijzeren kraag, die uit vier stukken bestaat ,twee korte gebogen stukken voor de schouders, twee grote halfcirkelvormige voor borst en rugzijde. Verder bezit het gilde een herinneringsschild „Dit ter gedagtenis van de inhallinge van 9 Juny 1755 gedaan vereert aan die Junge Schutterij door de wel Edele Gestrenge Heeren J. van Nievervaart en C. van Hombrock, Herre van de Grontheer. Asten en Ommel". Dit stuk is versierd met drie wapens: gedeeld schild, rechts 1+2 poorttorens, links 2+1 oog, helmteken een dergelijke toren met vlucht; 2+3+4+3+2 bijenkorven, in het vrije kwartier hamer en ster, helmteken een vederbos; een vogel op boom, helmteken een vogel. Het stuk draagt een onbekend zilvermerk B (of E) E. Jan van Nievervaart en Cornelis van Hombroeck verhieven voor vijf-zesde de heerlijkheid Asten bij koop op 23 sept. 1754 (Brab. Leeuw 5, 1956, p. 28); in 1770 waren Cornelis van Hombroek en Cornelis van Nieuwervaart heren van de heerlijkheid Asten en Ommel (Varia Peellandiae Historiae, Asten en Ommel, KB 36-40).

Een tweede schild van het gilde is een wapenschild van „C.M.I.V. NIVERVAART"; het onbekend zilvermerk bestaat uit een vijfbladige bloem onder een drieblad (?). Deze Cornelis Melchior van Nieuwervaart verhief met Martinus Adrianus van Nieuwervaart de heerlijkheid voor de helft op 13 juli 1790 (Brab. Leeuw I c). Op het schild staat als wapen: 1+2 poorttorens en hetzelfde helmteken als boven.

Naast een gekroonde halfplatte 18de-eeuwse vogel (zonder merk) bevat de gildekraag 17 koningsschilden, alle met genopte rand; de schilden hebben geen zilvermerk, tenzij uitdrukkelijk vermeld, en bijna alle ongeveer dezelfde afbeelding, boer met paard en ploeg (= bpp).

1.1840 Piet Arts; afb. paard met ploeg.
2.1843 Theodorus Danenberg; afb. paard met ploeg.
3.1847 Jan Loomans; afb. bpp en patrones; merken: leeuwtje+2, kopje, jaarletter N (1847) en MVB+hamer (= M. v. Beugen, 's-Hertogenbosch; waarschijnlijk is ook het schild van 1843 van deze zilversmid).
4.1850 Jan Loomans; afb. bpp en patrones.
5.1852 Mathijs Peters; afb. bpp.
6.1852 Theodorus Verberne; afb. patrones met kroon, zwaard, palmtak en rad en bpp.
7.1856 Coenraad Holten; afb. standaardmolen. In 1884 kocht een zekere Anton Holten uit Asten de Gennipermolen te Gestel bij Eindhoven (Brab. Leeuw 11, 1962, p. 152).
8.1858 Wilbert van Bussel; afb. bpp en patrones; merken: leeuwtje + 2, kopje, jrl. Y (1858) en IN 39 (J, Noppen, 's-Hertogenbosch).
9.1860 Antonius Berkers; afb. bpp en patrones; merken: leeuwtje + 2, kopje en jrl a (1860).
10.1862 Lourens Vlemmix; afb. paard bij hoefsmid en twee sloten met twee sleutels.
11.1866 Joannes van Bussel; afb. bpp; merken: leeuwtje + 2, kopje, jrl g (1866 en IGvR 1 (J. G. v. Roosmalen, 's-Hertogenbosch).
12.1871 Wilhelmus v. d. Loo; afb. bpp.
13.1873 Petrus van der Laak; afb. bpp.
14.1875 Joh. Donkers; afb. bpp; merken: leeuwtje + 2, kopje, jrl q (1875) en doorboord meesterteken.
15.1880 Nicolaas Driessen; afb. bpp.
16.1889 Hendrikus Berkers; afb. bpp; merken: leeuwtje + 2, kopje, jrl E (1889) en HR 7 (H. F. Royackers Helmond).
17.1899 W. Verberne; afb. boer met twee paarden en ploeg; het enige schild dat niet genopt is.

Gilde-tentoonstelling Hilvarenbeek

Door de gilden St. Joris en St. Sebastiaan te Hilvarenbeek wordt een gilde-tentoonstelling ingericht in de Raadszaal. Van 2 tot en met 10 juni a.s. zal deze tentoonstelling voor het publiek geopend zijn.
Ook de twee kerkelijke gilden ter plaatse: O.L.V. Gilde Biest Houtakker en het Venerabele Gilde van het H. Sakrament verlenen hieraan hun medewerking.
Op 11 juni volgt tot slot het Koningschieten bij het Gilde St. Joris. (± 11 uur).

Schijnwerpers op de Gilden

In de Jaargang 1973 van de bekende radio- en televisieserie Openbaar Kunstbezit komen enkele onderwerpen voor die op de gilden betrekking hebben. Allereerst „De ommegang van Brussel in 1625" (pag. 21-24), waarop men de samenstelling van de gilden uit die tijd kan bestuderen wat kleding, aantal tamboers, vendeliers, hoofdlieden en uitbeelding van patroonheiligen betreft. Omwille van de duidelijkheid maakte de schilder er een serie schilderijen van, waarvan er enkele in de loop der eeuwen verloren zijn gegaan, terwijl de andere verspreid werden over enkele musea in Europa. Gelukkig werden er enkele jaren na het gereed komen copieën van gemaakt. Twee ervan bevinden zich in het „Broodhuis" op de Grote Markt in Brussel. Het is de moeite waard daar eens binnen te lopen en deze te bekijken.

Een ander onderwerp behelst festiviteiten van het zeer deftig aandoende St. Barbaragilde van Brugge bij het koningschieten.

Informaties over tekst en afdrukken kunnen worden ingewonnen bij Administratie Openbaar Kunstbezit, Postbus 5555, Amsterdam.

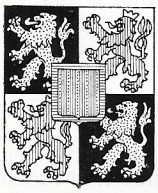


Federatie-Nieuws

Gilde-evenementen in 1973

6 mei - Gildefeest te Eindhoven voor de gilden, gevestigd in de agglomeratie Eindhoven.
20 mei - Kringdag voor Kring Kempenland bij Gilde St. Joris te Reusel.
27 mei - Kringdag voor Kring Het Land van Cuyk bij Gilde St. Jan te Gassel.
11 juni - Kringdag voor Kring Het Kwartier van Oirschot bij Gilde St. Sebastiaan te Hoogeloon.
17 juni - Gildedag voor de Peellandse gilden te Helmond.
15 juli - Rozenfeest te 's-Gravenhage bij het St. Sebastiaansgilde.
5 augustus - Vrij gildefeest bij Gilde St. Barbara te Oirschot.
12 augustus - Vrij gildefeest bij Gilde St. Martinus te Gennep.
12 augustus - Vrij gildefeest bij Gilde St. Martinus te Dommelen.
19 augustus - Kringdag voor Kring Maasland bij Gilde St. Barbara te Dinther.
2 september - Liefdadigheidsfestijn der gilden bij Gilde St. Brigida te Netersel.
2 september - Vrij gildefeest bij Gilde St. Jan te Soerendonk.
9 september - Kringdag voor Kring Peelland bij het O.L. Vrouwe-gilde te Aarle-Rixtel.

Mededeling
Er zijn nog enkele exemplaren te koop van het boek „Het Vendel" tegen de prijs van *f* 25,— per stuk bij de schrijver de Heer Jan Toorians, Willibrordusstraat 4, Loon op Zand.



Nieuws uit Het Kwartier van Oirschot

Gilde St. Joris, Middelbeers

Op 23 sept. 1972 overleed op 82-jarige leeftijd een der trouwste leden van het St. Jorisgilde de Heer Adr. C. Roefs.
Als een der leden „van de oude stempel" wist hij ruim 40 jaren zijn plaats in het gilde in te nemen zoals het hoort.
Moge hij bij God reeds loon naar werk hebben ontvangen.
Op 17 jan. 1973 verloor het Sint Joris-gilde een van zijn oudste gildebroeders m.n. de Heer Josephus van Hoof. Hij was 87 jaar oud en was reeds enige jaren in het Bejaardenhuis te Bladel. Niettegenstaande zijn verblijf elders was hij steeds aanwezig als er iets bijzonders bij zijn gilde te doen was.
Moge de Heer deze trouwe gildebroeder reeds zijn eeuwig loon hebben gegeven.

A. P. v. Kronenburg, Hoofdman.

Het Zorgenkind dankt u !!

Van de hand van Mevr. M. v. Mourik-Gurkens te Oirschot ontvingen wij een schrijven, waarin zij namens de bestuurderen van de Ver. „Voor het Zorgenkind", namens de ouders, doch vooral namens de gehandicapte kinderen zelf haar dank betuigt voor het zeer goede werk, dat de gildebroeders van Het Kwartier van Oirschot jaarlijks doen voor deze jeugd door het beschikbaar stellen van het leeuwenaandeel in de opbrengst van het Liefdadigheidsfestijn. „Gildebroeders, blijven jullie a.u.b. schieten, dan kan onze jeugd nog meer genieten" aldus eindigt zij haar brief. Alzo: een dankbetuiging en een aansporing om door te gaan !

Liefdadigheidsfestijn Lage Mierde



Gezicht op Raadszaal te Lage Mierde

Afdracht van de gelden

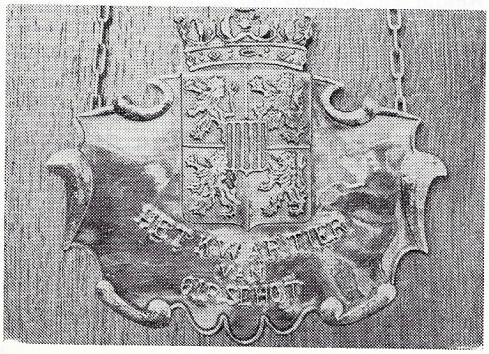
Tijdens een bijeenkomst die werd gehouden in de raadszaal te Lage Mierde op 10 januari j.l. werd een bedrag van *f* 4.375,— overhandigd aan vertegenwoordigers van de Kringen van ,,Het Zorgenkind" De Kempen, Oirschit, Tilburg en Oisterwijk.
Aangezien de Kringvoorzitter de heer H. van Erve wegens ziekte verhinderd was, werden de afgevaardigden toegesproken door de vice-voorzitter van de Kring de heer H. van Nunen. Deze bracht dank aan alle gilden, doch speciaal aan de organisatoren voor het verkrijgen van dit mooi resultaat.
De heer Adams bracht een financieel verslag uit waarbij bleek dat het juiste saldo *f* 4.710,— bedroeg.

Vervolgens werden door Burgemeester Meys de volgende bedragen ter hand gesteld: aan zijn echtgenote voor de kring De Kempen een bedrag van *f* 1500,-, Tilburg *f* 1250,-, Oirschot *f* 1000,—, en Oisterwijk *f* 625,—.

De burgemeester vond het een goede zaak dat de gildebroeders zich willen inzetten voor de gehandicapten.

Hierna werden woorden van dank uitgesproken door de vertegenwoordigers van ,,Het Zorgenkind", die verklaarden de ontvangen bedragen goed te zullen besteden, houden zich tevens aanbevolen voor een volgende actie.

Deze plechtigheid werd besloten met een glas wijn.



Hiernaast een afbeelding van het Kringvoorzittersschild dat door de medewerking van de Stichting Tilburg-Totaal door de Fa. Jac. Andriessen te Helmond werd vervaardigd voor de Kring ,,Het Kwartier van Oirschot" als bewijs van dank voor de hulp bij de organisatie van het Landjuweel Tilburg 1971 verleend.

Kringonderscheidingsteken

In de algemene vergadering van „Het Kwartier van Oirschot" van 24 november 1972 werd besloten tot het instellen van een kringonderscheidingsteken, uit te reiken aan verdienstelijke en trouwe gildebroeders.
Het onderscheidingsteken bestaat uit een zilveren schildje, bezet met het wapen van Oirschot en voorzien van een lintje in de kleuren van de Oirschotse vlag. Deze vlag bestaat uit twee horizontale banen van gelijke breedte, de bovenste baan goud met daarop ter linkerzijde een vijfblad in rood en de onderste baan zwart.
De heer W. Klaassen, streekarchivaris van Noord-Kempenland, diende bij het ontwerpen van advies, terwijl het vervaardigen werd opgedragen aan de Fa. Jac. Andriessen te Helmond.

Het Kringonderscheidingsteken werd inmiddels reeds uitgereikt aan de navolgende gildebroeders van :

St. Dionysius te Tilburg: M. Adr. Leijten
St. Sebastiaan te Oirschot: Th. J. van de Loo
St. Sebastiaan te Westelbeers: A. Pasmans; W. H. Kolsters; J. J. C. van Dommelen; J. J. van Haaren; J. J. van Hoof; H. van Beers; P. J. van Beers, W. H. Kok.
St. Sebastiaan te Diessen: W. P. van Gils; W. Bekkers; A. A. van Gils.
St. Sebastiaan te Hilvarenbeek: J. C. Timmermans; J. Schoenmakers.
O. L. Vrouwe Broederschap te Oirschot: H. van Nunen; C. Smetsers.

Gilde St. Sebastiaan Hilvarenbeek

In memoriam Keizer LEO TOOTEN

Op zondag 4 maart 1973 overleed geheel onverwachts onze gildebroeder en Keizer de heer Leo Tooten.
In 1960 werd hij lid van ons gilde. Vanaf het begin was hij zeer actief, zodat hij in datzelfde jaar reeds de Konings-titel verwierf. Gedurende de jaren 1965 en 1970 kon hij zich telkens handhaven als Koning en verwierf daarop op 15 juni 1970 de Keizerstitel.
Maar amper drie jaren heeft hij deze hoge waardigheid kunnen bekleden. Op 52-jarige leeftijd werd hij door de Heer opgeroepen. Hij was een grote stimulans voor zijn gezin en de gehele Beekse bevolking. Niets was hem te veel en als hij zich ergens voor inzette, was die zaak in de kortst mogelijke tijd gerealiseerd.

Op de eerste plaats is dit voor zijn gezin wederom een zware slag, maar ook voor ons gilde is dit heengaan een groot verlies.

Zijn sterke wil en groot doorzettingsvermogen zullen wij ons nog lang herinneren.

Voor het vele goede dat hij heeft gedaan voor ons gilde zijn wij hem zeer erkentelijk en wij zullen trachten zijn goed voorbeeld te volgen. Dat hij ruste in vrede !

J. A. Abrahams, hoofdman



Links overleden Keizer Leo Tooten, rechts ouderling J. Timmermans die 50 jaren lid is van St. Sebastiaan.

Gilde St. Sebastiaan Hilvarenbeek



Op 22 febr. 1973 overleed onze gildebroeder Hendrikus Johannes Hesselmans. Gedurende 10 jaren was hij een actief lid van ons gilde. Dat hij ruste in vrede.

Abr.

Gilde St. Joris, Oostelbeers



In de vroege morgen van 7 januari 1973 overleed plotseling de heer J. van Roovert in de leeftijd van 75 jaar.
Gilde St. Joris, Oostelbeers, verliest in hem een goed gildebroeder.
Moge hij rusten in vrede.

Sprokkels uit Kempenland

Een afscheidsgroet aan veertig Canadese studenten, die hun studie aan de T.H. beeindigden, werd op feestelijke wijze gebracht door een rijk geschakeerde groep Kempische gildebroeders. Ir. Voetman hield tevoren een korte inleiding in de engelse taal; er was een expositie van gildezilver en van foto's die op het gildeleven betrekking hadden, en er werd klassiek en acrobatisch gevendeld. Dit alles speelde zich af voor een groot internationaal gezelschap, belangstellenden uit alle hoeken van de wereld. Een en ander was mogelijk dank zij de goede relaties die er bestaan tussen de Eindhovense T.H. en de Brabantse gilden. Deze laatste gaven hier geen show weg van museumachtige folklore, maar zij deelden met plezier mede wat er nu nog springlevend is bij de Brabantse gilden. (8-12-'72).

Het **St. Nicolaasgilde uit Valkenswaard** vierde op 9 december j.l. op bijzondere wijze zijn jaarlijkse feestdag. 's-Morgens trok men reeds in optocht van de gildekamer naar de eigen gildekapel in de St. Nicolaas om er een H. Mis bij te wonen voor de kort te voren overleden koning van het gilde, wiens naam als laatste nu stond geplaatst op het z.g. rouwbord in de gildekapel. Na de H. Mis werd op het kerkplein gevendeld voor de geestelijke en wereldlijke overheid, waarna men zich begaf naar het gildehuis om zich met de genodigden te goed te doen aan een welvoorziene brabantse koffietafel. Om elf uur trok men op naar mevrouw Prinsen-Wijnants, de weduwe van de pas overleden koning, om daar naar oude traditie onthaald te worden op het z.g. rouwbier, „om daarmee de schulden tegenover het gilde te voldoen." Die dag moesten er ook nog enkele gildebroeders gehuldigd worden. Piet van Beuningen werd vanwege fisieke omstandigheden thuis gehuldigd, waarna in de gildekamer de receptie begon voor de overige vier. G. van Vught was vijftig jaar gildebroeder; De onderscheiding van de Kring was hem reeds eerder toegekend, maar nu was burgemeester van Zwieten aanwezig om hem het ere-zilver verbonden aan de orde van Oranje-Nassau op de borst te spelden. Verder werden gehuldigd K. Zwevels, A. Jansen, J. Stevens en A. Verhappen. Zij hadden allen hun eigen verdiensten voor het gilde. Er waren vele toespraken met bijpassende geschenken. Onder het grote gezelschap viel de deputatie op van het Oranje Comité uit Breda, waarmee het gilde goede relaties onderhoudt. Ook van het Kringbestuur was een deputatie aanwezig. Het was een prachtdag voor het pas in nieuwe costuums gestoken gilde.

Op 20 januari was er groot feest bij het **St. Catharina en Barbara-Gilde te Geldrop.** Er waren vier jubilarissen: Toontje van der Linden was 70 jaar lid, terwijl de gildebroeders P. en W. van den Boom en W. v. d. Velden elk veertig jaar hun diensten hadden gegeven aan het gilde, waarvan er vele in een bestuursfunctie. Geen wonder dat er gehuldigd moest worden, maar vóór dit begon, had men eerst diverse onderlinge wedstrijden gehouden om de stemming er goed in te krijgen. Om zes uur 's avonds begon de officiële receptie in Café M. van Leeuwen. Het Kringbestuur feliciteerde bij monde van hun voorzitter, die aan Toontje van der Linden een schaal fruit aanbood omdat hij reeds in het bezit was van het ere-insigne van de Kring; deze laatste onderscheiding was er wel voor de drie andere jubilarissen. Het ere-zilver werd opgespeld door de districtsraadheer Ir. H. Voetman. Ook de familieleden werden in deze huldiging betrokken. Namens het gemeentebestuur werd gesproken door de wethouder van Culturele Zaken Van Sante. Er was zeer veel belangstelling van de zijde van de bevriende gilden. De sfeer was goed.

Huldiging „Gildemoeder"

Wat is een gilde zonder een vast tehuis? Wat is een gilde met een vast tehuis, doch waar men zich niet thuis voelt? Gelukkig die gilden, die naast een goed tehuis zich verzekerd weten van een spontaan meeleven door de eigenaar of eigenares van de „zaak". Het was daarom echt op zijn plaats, dat op 30 januari l.l. tijdens de jaarvergadering van het **St. Jansgilde uit Soerendonk** mevr. wed. J. Rooijmans-Smets - daar beter bekend als Trui de Bont - eens flink in de bloemetjes werd gezet. Vijfendertig jaar lang had zij zich met haar gezin en haar personeel volledie ingezet als een waardige, zorgvolle moeder over dat gilde. Nooit was haar iets teveel geweest. Er waren toespraken en mooie bloemen, maar het fijnste van al vond zij, dat zij onderscheiden werd met het ere-insigne van het gilde, dat haar door kapitein Ant. Ras werd opgespeld. Daar waren alle gildebroeders zelfs gelukkig mee. Voorlopig behoeft het gilde niet uit te zien naar een ander onderdak. Waarom zou het ook?

Op 16 februari l.l. had 's avonds de plechtige installatie plaats van keizer en keizerin Jo en An Feijen van het **St. Jansgilde** uit **Soerendonk.**



De wegenaannemer J. van Lee, die ook die avond aanwezig was als ere-gast, had op zich genomen, ter genoegdoening van het „leed" dat hij het gilde in 1971 had aangedaan (zie Gildetrom 1972 nr. 3) te zorgen voor een waardige „uitrusting" van de nieuwe keizer. En hij heeft zich niet laten kennen, zoals dat hier heet. Aan de Eindhovense edelsmid Nol Coopmans was de eervolle opdracht verstrekt het keizersjuweel te vervaardigen. Het werd een prachtig schild met de afbeelding erop van St. Jan Baptist.

De keizer zelf had gezorgd voor de drie keizersvogeltjes, die aan dit schild moesten komen te hangen. Hij deed dit „via de zes guldens", die in het oudste reglement worden genoemd als het bedrag, waarvoor het zilver van het gilde vrijgekocht moest worden van degene, die de koningsvogel driemaal achtereen afschoot". Al dit keizerszilver vormde tezamen een zinvol geheel. De keizerin had zelf het keizersvest en haar eigen gewaad vervaardigd.

Op de zondag daaraanvolgende werd een passende, feestelijke receptie gehouden in de gildekamer. Honderden kwamen de nieuwgeinstalleerde keizer de hand drukken. Het waren niet alleen gildebroeders, maar ook de geestelijke en wereldlijke overheid was aanwezig.

Zaterdag 10 en zondag 11 maart l.l. hield het **St. Annagilde uit Riethoven** een expositie van haar gildeattributen in de zaal van het gildehuis. De streekbladen hadden evenals de pastoor op de preekstoel de mensen erop attent gemaakt en dat was te merken, want er was ontzettend veel belangstelling. De zondag werd besloten met een propagandaavond in de expositiehal. De voorzitter van de kring hield een algemene inleiding over het gildewezen, toegelicht met dia's, er werd een film gedraaid over de werkzaamheden van het St. Annagilde in en buiten de gemeente en de deken-schrijver van dat gilde verklaarde hoe het gilde van Riethoven naar buiten optrad.

Uit alles kon men merken, dat het gilde in vijf jaar tijd was opgeklommen van een bijna slapend gilde tot een gezelschap dat er werkelijk mag zijn. Het deed goed, dat er zoveel jongeren op die avond aanwezig waren en dat die bovendien zoveel interesse toonden voor de uitgestalde schatten. Dat zal ook de aanwezige burgemeester Schram niet zijn ontgaan.

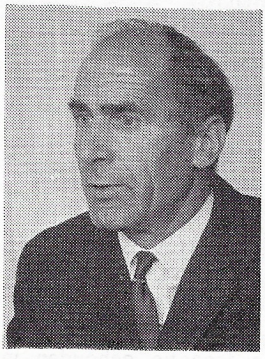
Vernieuwing St. Janskapel te Leende-Strijp

Even buiten de „hertgang" Strijp ligt op een heuvel te midden van vlakke akkers een devotiekapel, die opgetrokken is op de plaats waar eerder een grote kapel stond, die was toegewijd aan St. Jan den Doper. Naar het heet stond heel lang geleden op deze „heilige" plaats een Wodans-eik.

Deze devotiekapel trok door de eeuwen heen veel mensen die er troost zochten bij zware tegenslagen of genezing voor ziekten. Elk jaar op St. Jansdag, 24 juni, is er een openlucht-mis. Vlak bij deze kapel ligt het schietterrein van het gilde van St. Jan Baptist. En geen wonder, want bij caerte van 17 oktober 1645 kreeg dat gilde o.m. de opdracht „het hooghweerdig Sacrament, rustende in de St. Janscapelle te beschermen." Van ouds is er dus een sterke binding tussen gilde en kapel. Het is dan ook geen wonder, dat het gilde, dat sinds kort in vernieuwde kleding naar buiten optreedt, meende ook iets aan de kapel te moeten gaan doen, die lelijk in verval begon te raken. Men stak de koppen bij elkaar. Mede dank zij de medewerking van Pastoor Van Loon en burgemeester Waelput werd besloten om met de restauratie van de kapel te beginnen. Onder leiding van architekt De Jong uit Schaik zijn de gildebroeders reeds aan het werk gegaan. In juni a.s., met „St. Jan", hoopt men klaar te zijn. Sukses.

Nieuws uit Maasland

Elshout. In het **Onze Lieve Vrouwegilde** is op 13 oktober overleden Deken Adriaan Lommers op 54-jarige leeftijd. Vele gildebroeders waren aanwezig om deze gevierde gil-



debroeder naar zijn laatste rustplaats te begeleiden. Hij was 26 jaar lid van het gilde en maakte deel uit van de schutterskern. Hij stond steeds op de bres voor uniformering. Met de vendelgroet nam men afscheid.

Drunen. Het gilde **St. Hubertus** heeft op 4 november zijn nieuwe uniformen getoond; het was op de statiedag. Drunen werd om 7 uur door een reveille gewekt; koning en koningin werden thuis afgehaald en allen trokken naar de Gildemis. Na de mis vendelgroet op het St. Jozefkerkplein aan de koning en — dit jaar voor het eerst — de koningin (in een schitterende kleding). Hierna werd een rondgang door de gemeente gemaakt. 's-Middags werd geschoten en 's avonds was er een feest.

Herpt. Op 25 november hield het gilde **St. Catharina** haar jaardag. De dag begon met een vergadering onder voorzitter Joh. Duijster. Dit jaar heeft het gilde 5 nieuwe bomen gekregen met een mooie opslagruimte voor het materiaal. Bij de bestuursverkiezing werden herkozen J. Duijster, Mevr. de Kort-Slegers en Jac. Verhoeven. De nieuwe accomodatie wordt dit jaar plechtig met een schuttersconcours geopend. 's Avonds had de gildemis plaats in de parochiekerk.

Haarsteeg. De beste schutter van het jaar bij **St. Ambrosius** was gildebroeder E. van Beurden. Hij werd ook dit jaar weer kampioen. In de vergadering van 2 december werden de prijzen uitgereikt door Hoofdman M. Beekmans.

Udenhout. Op zaterdag 2 december heeft het kampioenschieten van het gilde **St. Sebastiaan en Antonius** plaats gehad. Kampioen klas A was L. Hogendoorn, klas B Fr. Vriens en klas C koning M. Boudewijns. Gildebroeder Fr. Vriens werd algemeen kampioen en kreeg de wisselzuil. Dit alles was opgelegd geweer. De kampioen vrije hand was Hoofdman Jac. Schoonus. In de schietwedstrijd was 1 Chr. Hogedoorn, 2 Jac. Schoonus, 3 Fr. Vriens, 4 G. Weijtmans en 5 R. Verhoeven. Dit schietfeest stond in het teken van het sinterklaasfeest.

Op 20 januari statiedag van dit gilde. Heel in de vroegte een reveille om de leden op te trommelen om tijdig in de Gildemis aanwezig te zijn. Daar droeg Pastoor Gevers - de nieuwe Gildeheer - de gildemis op, waaronder hij ook het zopas aangeboden nieuwe gildevaandel wijdde. Na de mis waren allen present, ook de dekenin Mej. Vermeer en de beide gildeheren, voor de maaltijd die bestond uit boerenmik met zult. Na de koffie werd het jaarverslag 1972 op RIJM voorgelezen.

Er is gesproken over een gildefeest in verband met de opening van het nieuwe raad-

huis en het 425 jarig bestaan van het gilde. Men benoemde een commissie voor uitvoering. De datum is gepland op zondag 16 september.
Op de middag was het puistschieten: 3 prijzen waren voor Jan Hogedoorn en 2 voor Vriens. Voor opgelegd was 1 Jo Muijen, 2 A. Schapendonk, 3 Fr. Vriens, 4 M. Boudewijns, 5 H. Ras, 6 Chr. Hogedoorn, 7 L. Hogedoorn, 8 Jac. Schoonus, 9 P. Heesbeen, 10 Jan Hogedoorn. In de prijzen vielen ook burgemeester Hoefsloot en Em. pastoor Prinsen.

Vught. Op 19 december 1972 is de nestor van het gildewezen — ons aller **Jan van de Mortel — 70 jaar** geworden. Deze dag is in alle stilte gevierd door de familieleden van de heer van de Mortel. Er is weinig ruchtbaarheid aan gegeven, doch bij de gilden van Vught **St. Catharina** en **St. Sebastiaan en Barbara** was het toch bekend alsmede bij het **Kringbestuur.**
De dag is gevierd met een familieontmoeting op kasteel Maurick. Daar heeft de burgemeester van Vught de heer Van de Mortel de zilveren penning van de gemeente Vught overhandigd als blijk van waardering voor het werk dat hij voor de gemeente en ver daarbuiten deed.
's-Avonds werd een bezoek gebracht door de Gilden van Vught gezamenlijk en een deputatie van het kringbestuur van Maasland. Aan de jubilaris en zijn familie werd door beide gilden de vendelgroet gebracht en werden geschenken overhandigd. De heer Gerrits bood als vice-voorzitter van de Kring de heer Van de Mortel een boek over Oud-Brabantse ambachten aan.
Heer van de Mortel alsnog vele gezonde jaren namens Kring Maasland !

Nieuwkuijk. Deken Piet Bertens verwisselde het tijdelijke met het eeuwige op 7 januari. In het gilde van **St. Joris** een gevierd man die steeds op de bres stond voor de goede gildegedachte. Hij heeft een langdurige ziekte gehad, tijdens welke hij veel steun van de gildebroeders mocht ontvangen. Op zijn prentje staat, dat hij vele aangename uren in het gilde heeft doorgebracht.
Het gilde bracht deze goede gildebroeder naar de kerk en naar zijn laatste rustplaats, waarbij de vendelier namens alle gildebroeders, afscheid van hem nam door een vendelgroet.

Loon op Zand. Bij het Gilde **St. Ambrosius** overleed op 4 januari op 47-jarige leeftijd gildebroeder Frans Vromans. Frans was een stille gildebroeder die het gildewezen na aan het hart lag. Na zijn ongeneeslijke ziekte is hij door de Gildebroeders ten grave gedragen. Het Gildezilver dekte de kist en op het kerkhof nam men afscheid van hem.

Dinther. De kringdag van Kring Maasland zal plaats vinden op zondag 19 augustus te Dinther en worden georganiseerd door het gilde **St. Barbara** aldaar.

Baardwijk. De afsluiting van de schietcompetitie van het gilde **St. Ambrosius** bracht voor Bertus van Daelen de overwinning. Door de hoofdman werd hem de beker overhandigd. Hij was ook de beste schutter van het jaar. In de tweede klas behaalde Jan van Leijden de beker. Henk Pullens kreeg de beker als beste schutter van de sluiting.
Opnieuw vierde dit gilde een groot feest op zaterdag 13 januari en weer waren de leden met huisgenoten aanwezig om vier personen uit hun midden te huldigen. Het waren ook nu weer steunpilaren van het gilde — zoals de hoofdman Henk Pullens dat placht te zeggen. Aan alle vier werd een zilveren schild geschonken dat zij dragen kunnen bij het „gaan" van het gilde. Het was gildebroeder Jan van Beijnen die 40 jaar rustig en trouw gildebroeder was, op wie het gilde steeds heeft kunnen rekenen. Dan waren nog 25 jaar lid 3 gildebroeders: Leo van Hulten —



V.l.n.r. Hoofdman Henk Pullens, J. v. d. Water, Koning van Daelen, Leo v. Hulten, J. v. Beijnen
H. v. Brunschot en Keizer B. Kleijberg

de man van de Tromcommissie in Federatie en Kring. Deze heeft zelfs eerder al zijn capaciteiten als tambour voor het gilde gegeven, doch zijn definitief lidmaatschap was NU 25 jaar. Hub van Brunschot, de stille werker aan de schutsboom. Hij sleepte alle materialen aan die maar nodig waren. Hij kreeg daarvoor een complimentje van de hoofdman. Tenslotte Jan van de Water, de verrassend sterke schutter in zijn tijd, toen het gilde nog met het geweer schoot.
Als vriend van het gilde was aanwezig Jan Toorians uit Loon op Zand en ook hij heeft gezien hoe de laatste 25 jaar het gilde van Baardwijk een vlucht heeft gemaakt. Dat deed hem plezier want hij heeft hier zijn schouders mee onder mogen zetten. Hij feliciteerde de jubilarissen en eigenlijk het gehele gilde van Baardwijk, dat een hechte broederschap in de ruimste zin is. Proficiat Baardwijk ! J.T.

DE GILDETROM. Een nieuw jaar voor het gildeblad De Gildetrom is aangebroken. Er is een geheel nieuwe structuur van de redactie en leiding gekomen. Wij verwachten van alle gilden weer volledige medewerking voor opgave van berichten. De leiding doet wat zij kan.
Wij ontvangen weer graag alle activiteiten van de secretariaten, opdat wij ze aan de redactie kunnen doorspelen. Gelieve ook tijdig de bijdragen voor het abonnement te betalen. Doe dat direct na ontvangst van de accept-giro-kaart. Dank U.

Jan Toorians
secr. Kring Maasland

Nieuws uit Peelland

Burgemeester Mr. Jac. Geukers Ere-deken van het St. Catharinagilde Helmond

Op maandag vóór of op St. Catharinadag vieren de Gildebroeders uit Helmond hun naamdag en dat was dit jaar op maandag 20 november 1972.
Na de plechtige Gildemis in de St. Lambertuskerk werd de eed van trouw gebracht aan pastor J. Paanakker.
Hierop trok het gilde naar het kasteel Raadhuis waar ná de vendelgroet, de oude Deken Alphons Niessen, de Burgemeester uitnodigde om met het Gilde mede te gaan naar het Gildehuis.



Ere Deken Burgemeester Mr. Jac. Geukers, spreekt na zijn installatie tot het St. Catharina gilde van Helmond v.l.n.r. Jan Verspaget penningmeester, Jan de Hair Jonge Deken, Mr. Geukers, Fons Niessen Oude Deken, Eef Luyben Secretaris.
Foto Pierre v. d. Meulemhof, Helmond

Hier stond de traditionele koffietafel met varkens-cotelet gereed. Om half elf betraden de Gildebroeders de Gildekamer, waarbij het vaandel van de 85-jarige Cees Grootjen in ontvangst werd genomen en aan elkaar doorgegeven als teken dat zij hun verplichting als Gildebroeder gestand zouden doen.
Nadat de secretaris de ledenlijst en het jaarverslag had voorgelezen, werd Burgemeester Geukers, Ere-koning van het Gilde tot Ere-Deken geinstalleerd en ontving hij van de Oude-Deken de Keten, welke wijlen Burgemeester Dr. Sweens had gedragen.
Met zeer toepasselijke woorden dankte de Ere-Deken voor deze installatie en zegde zijn medewerking in het belang van het Gilde gaarne toe.
Hierop volgde de verpachting der attributen door de Staande Deken Cees Grootjen, welke verpachting naar oud gebruik plaats had per opbod, per liter bier á raison van 1 dubbeltje de liter. De opbrengst is voor de Catharinadag-viering van het volgende jaar.
De middag werd gevuld met kegelen en 's avonds een mosselmaaltijd met de dames.

Feest bij het St. Willibrordus-gilde Bakel

De jaarlijkse viering van het patroonsfeest kreeg wel een zeer uitzonderlijk karakter door de vier jubilarissen die deze dag gehuldigd werden.
Na de H. Mis en schietwedstrijd op de boom trok men naar de muziekhof waar een gezamenlijke foto werd gemaakt.
Om twee uur opende voorzitter Marinus de



Het St. Willibrordusgilde te Bakel, met hun Jubilarissen, Gildezusters, Kring-Voorzitter A. Niessen en Erelid van de Kring M. Hurkmans.

Foto Huub van Happen, Bakel

Haan de feestvergadering, sprak de jubilarissen toe en overhandigde ieder een cadeau. De jubilarissen waren: Standaardrijder A. Adriaans, Oude Deken H. Bankers, Vendelier G. Bouwmans en Secretaris A. Sleegers, vendelier.
Hierop sprak de kringvoorzitter A. Niessen namens het kringbestuur zijn waardering uit voor het werk der jubilarissen, speciaal wel de Secretaris Toon Sleegers, waarmede het Kringbestuur wel het meeste contact had. Ook het Ere-lid van de Kring M. Hurkmans feliciteerde de jubilarissen.
De receptie waarbij de Harmonie Musis Sacrum niet ontbrak, evenmin als de Pastoor, de Burgemeester en zowat héél Bakel, maakte dat de grote Gildezaal nog te klein bleek te zijn.
De beschermheren de Heren B. v. d. Lande en H. v. d. Weyden hadden in de loop van de dag ook hun belangstelling en waardering getoond. De feestavond was een waardig slot van dit groots Gildefestijn.

Tentoonstelling door het St. Jorisgilde te Asten

Door de activiteiten van Gildebroeder Karel van Rijt, had het Gilde een interessante tentoonstelling samengebracht over hun zilverwerk en documentatie met daarnaast het zilverwerk van het St. Catrien Gilde Asten, dat „slapende is". Verder documentatie Kring Peelland en uit de verzameling van de Heren Jan Vriends en Kluytmans over de Peel.

Vooral zondag 10 december was de belangstelling enorm.

Jaarvergadering der Peellandse Gilden op zaterdag 27 jan. 1973

In het feestelijk aangeklede Gildehuis van het St. Jorisgilde te Gemert had de jaarvergadering plaats der Gilden van de Kring. Om zeven uur opende Kringvoorzitter Niessen de vergadering, welke nu samenviel met de optrekdag van het St. Antoniusgilde, waarbij de Voorzitter de gehele dag geweest was.
Secretaris Giesbers bracht zijn Jaarverslag uit en las de notulen voor, welke met een applaus beloond werden.
Penningmeester Jac. Huybers kon zijn kasverslag afsluiten met een batig saldo. Namens het St. Margaretha Gilde bood Hans Verbrug aan de Kringvoorzitter een smeedijzer wandbord aan met het wapen van Peelland, hetwelk de edelsmid en Gildebroeder Karel de Jong had vervaardigd, als herinnering aan zijn 15-jarig Voorzitterschap.
De Kringvoorzitter dankte het Gilde en greep meteen de gelegenheid aan om over het voorzitterschap te spreken: „Niet dat ik aftredend ben en mij wel weer kandidaat zal stellen bij de verkiezing in de komende jaren", meende de voorzitter, dat het toch wel nodig was uit te zien naar een nieuwe voorzitter, die dan de gelegenheid krijgt om ingewerkt te worden.
Of het door de optrek, of door het spraak-

water kwam, maar de Voorzitter was wel lang van stof.
De bestuursverkiezing was snel afgewerkt, want al de leden werden bij acclamatie herkozen.
Het kringfeest werd nu definitief toegewezen aan het O.L. Vrouwe Gilde Aarle-Rixtel en wordt gehouden op 8 en 9 september.
Verder werden er nog mededelingen gedaan over de Ontmoetingsdag te Helmond op 17 juni, ter gelegenheid van het 50-jaar Kasteel Raadhuis.
Hiervoor zijn alle Gilden uit de Peellandse gemeenten uitgenodigd.
Dat wil zeggen niet de Gilden uit het Oude Kwartier van Peelland, want dan zou het een klein Landjuweel gaan worden, maar alleen de Gilden uit de agglomeratie Peelland van heden.
Tot slot werd er een klein filmpje gedraaid van het Landjuweel Gemert, want de grote film komt pas over enkele weken.

Opening Gildehuis en Tentoonstelling van het St. Jorisgilde Deurne

In het nieuwe Gildehuis Café van Baar in de Stationsstraat, opende Burgemeester Mr. Houben de Gildekamer. „Dat zal wel eens meer gebeuren" zei de Burgemeester in zijn toespraak, „maar het zal wel voor het eerst zijn, dat zulk een schat aan Gildedocumentatie van een Gilde bijeen gebracht is, waarbij het bekende schilderstuk van Dr. Wiegersma „St. Joris met de draak" en de Gilden-keten van Hoofdman Engelen, (een geschenk van de Gildeheer Dr. Hub van Doorne) wel de meest kostbare stukken waren.
Kringvoorzitter Niessen bood een krantencopie aan van het Koningschieten in 1901 en de beschrijving van de feesten bij de Vrede van Aken in 1734, waarbij de Gilden werden opgeroepen door de Schepenen van Deurne, om het feest op te luisteren.
Alle lof aan de organisatoren van deze tentoonstelling Toon en Hubert Engelen en Frans Martens.
Vele Deurnenaren zijn dan ook komen kijken naar de nieuwe Gildekamer met zijn prachtige verzameling.

Peellandse turfkes

De naam overgenomen uit het gezegde van de Voorzitter van Kempenland „In Peelland aten ze turf" (Federatievergadering).

4 december 1972: Jaarvergadering bij **St. Hubertus Liessel,** Huldiging van P. v. d. Berkmortel, de Hoofdman, die van zijn Gilde een zilveren St. Hubertusdraagspeld kreeg. Pastoor Pigman en Voorzitter A. Niessen en Secretaris A. Giesbers maakten deze feestavond mee.

7 december: Peellandse Gilden gaan op de late avond naar Slot Loevesteyn en brengen daar de vendelgroet aan Binnen- en Buitenlandse gasten. Het kasteelplein was met vetpotjes verlicht en ondanks het koude en late uur had men veel belangstelling voor dit Gilde-optreden.

10 december: In de St. Lambertuskerk was het voltallige Colveniersgilde aanweezig ter viering van O.L. Vrouwe Hoogtijdag. Na de H. Mis werd op het orgel het **Colvenierslied** gespeeld, dat door de **Colveniers** werd meegezongen.
In Gemert waren de beide schutten weer samengekomen op het kasteel, nu niet voor een Gildefeest, maar voor de slotopname van de Landjuweelfilm.

13 december: Het **St. Jorisgilde Gemert** houdt zijn jaarvergadering waarbij een kort filmpje van het Landjuweel werd vertoond.

6 januari 1973: De **kringbestuursleden** met hun dames „Vergaderen" ten huize van Marinus Hurkmans, althans in het oude stamhuis, waar nu Piet woont en door Mevr. Hurkmans werd met enkele dames een fantastische feestavond verzorgd.

27 januari: Optrekdag bij het **St. Antoniusgilde Gemert.** Jan van Katwijk de „Neien Deken". 'sAvonds werd Harrij Kanters als gouden jubilaris gehuldigd. Het Gilde bood hem een schild aan en de jubilaris bood het Gilde een tafelbel aan. 's-Avonds speldde de Kringvoorzitter hem het Kringinsigne op en Burgemeester H. de Wit sprak op de feestavond tot jubilaris en familie.

10 februari: De nieuwe koning van het **St. Catharinagilde Helmond** werd op deze dag 85 jaar. Dit was voor het Gilde wel een aanleiding om de krasse Gildebroeder een vendelgroet te brengen. Ondanks de sneeuwbui wilde Cees persé buiten de vendelgroet in ontvangst nemen, maar de Oude Deken A. Niessen sprak toch maar binnen zijn felicitaties uit. We doen het vandaag maar kalmpjes aan, want op St. Catharinadag a.s. zal Cees 60 jaar Gildebroeder zijn en dat belooft iets groots te. gaan worden.

2 maart: Het **Kringbestuurslid Willem Meulendijks** was in het huwelijk getreden met Christine Horijon. Zij hielden receptie in het Gildehuis te Vlierden. Het Gilde gaf acte de presence en bij monde van de kringvoorzitter werd een prachtige vaas van het Gilde en een tinnen bord met het Peellandse wapen namens het Kringbestuur aan het bruidspaar aangeboden.
Vendelier Pedro Franssen bracht een pracht vendelgroet aan het bruidspaar, als dank voor al het werk, dat de bruidegom als Hoofdman van het Gilde heeft gedaan. Vlierden zal hem wel missen, want hij gaat wonen in Stiphout, maar de band met zijn Gilde blijft behouden.

LAND VAN CUYK

Bij het ter perse gaan van dit nummer was nog geen copy van deze kring ontvangen.